

Nieuwe postzegeluitgaven met afbeeldingen van vogels



Afbeelding van de pas verschenen Luxemburgse postzegel met een goudhaantje.

EUROPA:

Albanië:

serie van 5 zegels w.o. 1 vogelzegel
80 q. mozaïek van een vogel. *f 1,05*

België:

toeslagzegel „Dieren van de
hoenderhof” 10 + 5 frcs.
„Barbu d'Anvers” Antwerpse
baardkriekel
Ontwerp: M. Severin *f 1,50*

Cyprus:

7-7-'69, zes gelegenheidszegels, serie
5 m. scharrelaar
15 m. audouin's meeuw
20 m. cyprus zanger
30 m. cyprus vlaamse gaai
40 m. hop
90 m. eleonora's valk

Finland:

10-2-'70 t.g. Europees Natuur-
beschermingsjaar 1970
0,30 Fmk. steenarend (Aquila
chrysaetos) op nest met jong.
Ontwerp: Pentti Rahikainen. *f 0,38*

Frankrijk:

23-3-'70 Europees Natuur-
beschermingsjaar. 45 c. flamingo's.
Ontwerp Haley. Parijser
Staatsdrukkerij. *f 0,43*

Griekenland:

16-1-'70 serie van 6 zegels mozaïk-
kunst w.o. 1 vogelzegel. 5 Dr.
Mozaïk met eend, detail van kerk
„Aghois Greorgios” *f 2,85*

Groenland:

18-9-'69 uit serie met sagen
80 Öre het meisje met de adelaar
(groenlandse sage). *f 0,55*

Hongarije:

12-12-'69 ter gel. Internationale
duiventent. Boedapest. 1 Ft.
Kisfunfélegyházi keringö (speciale
hongaarse duivensoort). *f 0,35*

Luxemburg:

9-3-'70, 50 jaar Luxemburger
Landesverband für Vogelschutz en
Vogelkunde. 1,50 frcs. goudhaantje *f 0,15*

Polen:

maart 1970 serie met vogels waarop
gejaagd mag worden.
40 Gr. wilde eend
60 Gr. fazant
1.15 Zl. houtsnip
1.35 Zl. kemphaan
1.50 Zl. houtduif
3.40 Zl. korhoen
7. Zl. patrijs
8.50 Zl. auerhoen
Ontwerp: Desselberger *f 5,25*

USSR:

serie van 5 beschermde dieren w.o.
1 vogelzegel. 4 K. zwarte ooievaar
op nest met jongen. serie *f 3,10*

Zwitserland:

1-12-'69 serie „Pro Juventute 1969”
10 + 10 R. putter
20 + 10 R. wielewaal
30 + 10 R. rotskruiper
50 + 20 R. vlaamse gaai. *f 1,85*

BUITEN EUROPA:

Abu Dhabi:

28-3-'69 serie van 3 zegels w.o.
1 vogelzegel. 35 F. bruggen- en
stratenbouw met afbeelding van
jachtvalk. *f 1,90*

Bhutan:

5-8-'69 serie met 8 vogelzegels.
(driedimensionaal) 15.50 Ch.,
1, 2.50, 2 N., luchtpost: 3, 4, 5
en 6 NU *f 15,30*

Brazilië:

20-8-'69 10 c. Paroaria coronata -
kardinaal. Ontwerp: Edson de
Araujo. *f 0,25*

Canada:

23-7-'69 6 c. Zonotrichia albicollis-
witkeelgors
10 c. Passerculus princeps -

- Ipswichmus
25 c. *Hylocichia guttata* - hermielijster (zie ook p. 77-78) *f 2,25*
- Cayman Islands:
normale frankeerserie, 15 zegels w.o. 1 vogelzegel, 1/4 d. Cayman lijster *f 0,10*
- Cuba:
15-12-'69 serie van 7 zegels w.o. 2 vogelzegels (hoogste waarden)
13 c. *Amazona leucocephala* - edelpapegaai
30 c. *Agelaius phoeniceus assimilis* - roodschouderpreeuw
- Dahomey:
opdruk 50 frcs. luchtpost uitg. 1966 met overdruk 10 frcs.
Nettapus auritus - Afrikaanse dwerggans *f 0,20*
- Dominica:
dec. '69, normale frankeerserie van 19 zegels w.o. 3 vogelzegels.
1 c. kolibrie
3 c. duif
4 c papegaai *f 2,—*
- Dubai:
9-12-'68 8 zegels op één blok. elke zegel zelfde waarde (60) fazant, tortelduif, roodpootvalk, bijeneter, hop, zilverreiger, dwergstern en kleine mantelmeeuw *f 5,50*
- Formosa:
14-8-'69
2½ \$ vliegende ganzen over bergen
5 \$ vliegende ganzen over zee
8 \$ vliegende ganzen over rivierdal *f 2,95*
9-10-'69, vier gelegenheidszegels schilderijen met vogels.
1 \$ fazanten Luh Chih, Ming dynastie (1368-1644)
2½ \$ vogels Sung dynastie (960-1279)
5 \$ vogels Sung dynastie
8 \$ kraanvogels, Ching dynastie, G. Castiglions (1644-1766) *f 3,20*
- Fujeira:
30-5-'69 serie met 9 vogelzegels. (vanaf 1.25 R. luchtpost)
25 DH valk
50 DH koekoek
- 1 R duif
1.50 R lijsterachtige
2 R valk
1.25 R hoenderachtige
2.50 R reiger
3 R trap
5 R valkenkop *f 20,25*
- Haiti:
sept. '69, vier overdrukken maanlanding op 4 vogelzegels van 20-7-'69.
50 c 1, 1,50 en 2 *f 22,75*
- Japan:
serie van 4 zegels w.o. één met vogel. 50 Yen wierrookketeltje in de vorm van een fazant, Ninsei *f 1,90*
- Cocos (Keelings) Islands:
9-7-'69 serie van 12 zegels, w.o. 6 vogelzegels.
10 c. *Rallus philippensis* - ralachtige
15 c. *Padda oryzivora* - rijstvogel
20 c. *Phaethon rubricauda* - keerkringvogel
30 c. *Sterna fuscata* - bonte stern
50 c. *Demigretta sacra* - zilverreiger
1 \$ *Fregata minor* - grote fregatvogel *f 13,15*
- Kenya:
15-9-'69 1 vogelzegel in normale frankeerserie. 70 c. struisvogel. Ontwerp: R. M. Fennessy.
- Montserrat:
normale frankeerserie met 13 vogelzegels.
1 c. *Sula sula* - roodvoet Jan van Gent
2 c. *Falco sparverius* - killy hawk
3 c. *Fregata magnificens* - prachtfregatvogel
4 c. *Casmerodius albus* - zilverreiger
5 c. *Pelecanus occidentalis* - bruine pelikaan
10 c. *Coereba flaveola* - geelborst-suikervogel
15 c. *Crotophaga ani* - madeneter of ani
20 c. *Phaethon aethereus* - roodsnavelkeerkringvogel
25 c. *Icterus oberi* - Montserrat wiewelewaal
50 c. *Secicotes holosericeus* - groenkeel carib
1 \$ *Orthohyncus cristatus* - Antilliaanse gekuifde

honingvogel
 2.50 \$ Florida caerulea - kleine
 blauwe reiger
 5 \$ Eulampis jugularis -
 purperkeel carib.
 Ontwerp: V-Whiteley, uitg.
 Harrison & Sons Ltd. *f 24,—*
 Nieuw Kaledonië:
 10-2-'70, serie gelegenheidszegels.
 15 fr. Philemon diemenensis
 30 fr. Halcyon sanctus canacorum
 39 fr. Chalcophaps indica
 chrysochlora
 100 fr. Haliastur spheonurus
 Ontwerp: P. Lambert.
 Parijser Staatsdrukkerij *f 10,—*
 Paraquay:
 9-7-'69 serie van 9 gelegenheids-
 zegels. Luchtp. 2 hoogste waarden
 10 c. Aracari verde pterogossus
 viridis
 15 c. Phytotoma rutila
 20 c. Porphyrola martinica
 25 c. Oxyruncus cristatus
 30 c. Spizaetus ornatus
 50 c. Flamenco grande
 phoenicopterus
 75 c. Mamazon cabeza amarila
 12.45 G. Ara ararauna
 18.15 G. Colibri coruscans *f 3,25*
 Saoedie Arabië:
 april 1969
 2 luchtpostzegels met
 1 P. jachtvalk op blok
 10 P. jachtvalk op blok
 Singapore:
 15-3-'70. serie van vier
 gelegenheidszegels „Expo '70,
 Osaka" (w.o. 1 zegel met vogels)
 75 c. flamingo met kraanvogel *f 3,80*
 Sint Vincent:
 25-10-1969 16 vogelzegels, normale
 frankeerserie
 1/2 c. Troglodytes aedon -
 winterkoning
 1 c. Butorides virescens - groene
 reiger
 2 c. Loxigilla noctis - bullfinch
 3 c. Amazona guildingii -
 St. Vincent papegaai
 4 c. Myadestes genibarbis
 sibilans - Soufrièrevogel
 5 c. Columba squamosa - duif
 6 c. Coereba flaveola atrata,
 Coereba flaveola aterrima

Bananaquits
 8 c. Eulampis jugularis -
 straalkolibrie
 10 c. Coccyzus minor -
 mangrovekoekoek
 12 c. Buteogallus anthracinus -
 black hawk
 20 c. Turdus nudigenis -
 bare-eyed thrush
 25 c. Tanagra cucullata - Prince
 50 c. Tanagra flavifrons -
 blue hooded Euphonia
 1 \$ Tyto alba - kerkuil
 2.50 \$ Elaenia flavogasta - crested
 elaenia
 5 \$ Geotrygon montana -
 ruddy quail - dove
 Ontwerp: John Waddington, uitg.
 Harrison + Sons Ltd. *f 24,75*
 South Georgia:
 1 £ koningspinguin *f 12,—*
 Syrië:
 24-12-'69 uit drie vier luchtpost-
 waarden „Landbouwmuseum
 Damaskus" één zegel met haan
 12 1/2 p. haan serie *f 2,50*
 UNO:
 21-11-1969, kunstwerken in de
 UNO. 6c. en 13 c. twee details
 van mozaïken met vogels, welke de
 Uno van de Tunesische Republiek
 als geschenk ontving. *f 1,—*
 Uruguay:
 17-12-1969 aanvulling vogelserie.
 3 P. Larus ridibundus maculipennis
 kokmeeuw. Ontwerp: A. Medina. *f 0,20*
 U.S.A.:
 6-5-'70, 100 jaar Amerikaanse
 musea. 6 c. Amerikaanse witkop
 zeearend (verkrijgbaar in een blokje
 van 4 verschillende zegels). *f 1,85*
 Vietnam Zuid: 15-1-'70. Serie van
 4 vogelzegels. 2 d, 6 d, 7 d en
 30 d. *f 2,35*
 West Samoa:
 6-10-'69, aanvulling op vogelserie
 4 \$ Zosterops samoensis - brilvogel
 van Samoa *f 27,75*
 12-7-'69
 2 \$ Gymbomyze samoensis
 Ontwerp: V. Whiteley, uitg.
 Harrison & Sons Ltd. *f 14,—*
 Zambia:
 Internationaal jaar voor Afrikaans

toerisme, serie van 4 zegels w.o.
1 vogelzegel
25 c. carmine bee-eater -
Luangwa valley serie f 4,10

In de serie die pasgeleden in Polen uitkwam maakt dit land door middel van postzegels bekend dat hier nog algemeen op de kempiaan wordt gejaagd? Geen mooie reclame.

Verschillende landen geven postzegels uit naar aanleiding van het Europese Natuurbeschermingsjaar 1970, zoals Finland, Frankrijk, Luxemburg, Noorwegen en Turkije, terwijl Monaco twintig jaar dieren-

bescherming op haar postzegels herdenkt. Als dit nummer verschijnt zijn reeds enkele zegels van een bijzonder mooie vogelserie van Norfolk Island uitgekomen. Indien het blijkt dat wij met het publiceren van pas verschenen postzegels waarop zich vogelafbeeldingen bevinden vele lezers een dienst bewijzen, zullen wij hiermee doorgaan.

De nominale prijzen worden zoveel mogelijk bij elke serie globaal vermeld. Het betreft hier dan steeds de prijzen van ongebruikte series. De losse vogelzegels uit grote series met allerlei afbeeldingen zijn veel moeilijker verkrijgbaar dan volledige vogelseries. Wij kunnen onze lezers in de toekomst hiermee helpen. J.T.

Het verstoorde evenwicht

Een pleidooi voor het behoud van het natuurlijke milieu. In de technische maatschappij van vandaag wordt op vele wijzen met ons natuurlijke milieu gemanipuleerd. Het besef is echter groeiende dat dit niet ongestraft kan; de mens is bezig zijn eigen milieu en op de lange duur zodoende zichzelf te vernietigen.

Op de vragen waarom het behoud van het natuurlijke milieu van zo groot belang is en welke wegen openstaan om het verstoorde evenwicht weer enigszins te herstellen, geven 21 vooraanstaande Nederlandse biologen in deze bundel hun antwoord. Ingegaan wordt op de luchtwater- en bodemverontreiniging, op een desastreuze verarming van ons flora en fauna en op de door de mens verbroken kringlopen in het leven. De auteurs zetten uiteen wat er van biologische zijde gedaan is en wat er nog allemaal op onderzoek wacht. Het is door de koele, wetenschappelijke benadering beangstigender stof dan menig krantenartikel. Eén thema staat centraal in alle bijdragen: het behoud van de natuurlijke rijkdom van ons land, als werkelijk levens-belang van iedere Nederlander.

„Het verstoorde evenwicht” onder redactie van prof. dr. J. C. van de Kamer. 288 pp., 32 pp. foto's en vele tekeningen. 1970. A. Oosthoek's Uitgeversmaatschappij, Utrecht. Prijs f 18,50.

Op hoop van leven

Het boek met deze titel (88 pag.) is een officiële uitgave ter gelegenheid van het Europese Natuurbeschermingsjaar 1970. Het werd verzorgd door N.V. Billiton van der Rijn, waarbij het Comité N'70, het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk werk, het Wereldnatuurfonds en de CPNB hun bijzondere medewerking verleenden. De bijdragen van 25 verschillende auteurs, w.o. Dr. A. C. V. van Bommel, Ir. C. Biemond, Cartouche, Bert Garthoff, Dr. D. Hillenius, Drs. J. H. Koeman, Prof. Dr. P. Korringa, Prof. Dr. K. Lorenz, Peter Scott en Prof. Dr. K. H. Voous werden voor een deel reeds elders gepubliceerd. Kosten noch moeite werden gespaard voor de uitgave van dit kunstzinnig, moderne boek met haar illustraties van o.a. Peter Vos en Pim van Boxtel. Het boek getuigt er in een voorzichtige gedoseerd mengsel van mineur en majeur van, dat alles en iedereen dagelijks met het wel en wee van Moeder Natuur wordt geconfronteerd. Voor wie het tijdens de natuurboekenweek 1970 nog niet verkreeg bevelen wij het van harte aan! Prijs f 2,90.

Ons welzijn en de watervervuiling

Pasgeleden verscheen van de hand van Ir. F. E. Samson dit belangwekkende boekje met bovenstaande titel als recreatie-brochure no. 9 van de A.N.W.B. (56 pag.), dat een gewijzigde versie is

van brochure no. 2 van deze serie. De grote belangstelling voor dit onderwerp is de oorzaak dat de vorige uitgave snel uitgeput raakte terwijl zich bovendien ingrijpende herziening en aanvulling wenselijk maakten. Achterin is de volledige tekst van de „Wet verontreiniging oppervlaktewateren” en „het Europees handvest voor het water” opgenomen. Evenals de reeds eerder verschenen recreatie-brochures no. 6 „Vuile lucht” (140 pag.) en no. 7 „De toekomst van het Waddengebied” (140 pag.) zijn deze uitgaven verkrijgbaar bij de Directie Verkeer en Recreatie van de Koninklijke Ned. Toeristenbond A.N.W.B., Postbus 2200, Den Haag.

J.T.

De natuurreservaten van België

Dit werk, een overzicht van de natuurbescherming in België, werd uitgegeven in het kader van het Europees Natuurbeschermingsjaar. Een eerste deel is gewijd aan de Organisaties belast met de natuurbescherming. De objectieven en de verwezenlijkingen van de officiële organen en van de privé-verenigingen die zich in België bezighouden met natuurbescherming, worden er in het kort beschreven. Een hoofdstuk is gewijd aan de Internationale organisaties voor natuurbescherming.

Het grootste deel van het boek wordt in beslag genomen door een lijst van de natuurreservaten. Deze lijst is geografisch ingedeeld en gaat van het westen naar het oosten en van het noorden naar het zuiden. Een kleurenkaart duidt de 54 beschreven reservaten in de verschillende landbouwstreken van het land aan. De nummers van de kaarten stemmen overeen met die van de lijst.

De beschrijvingen zijn gebaseerd op inlichtingen verstrekt door personen die verantwoordelijk zijn voor het beheer. De auteurs vermelden in het kort de typische flora- en faunasoorten, in het bijzonder voor wat de avifauna betreft. Een kort literatuuroverzicht laat de belangstellenden toe gemakkelijk meer inlichtingen in te winnen betreffende de punten die hen meer in het bijzonder interesseren.

Dank zij de 52 kaarten die de ligging

aangeven van de diverse reservaten en die met de grootste zorg werden getekend door Marcel Segers zullen de bezoekers zonder de minste moeite die reservaten kunnen vinden. Uit andere inlichtingen, zoals de namen en adressen van de beheerders, de toegangsuren voor het publiek, de mogelijkheid van rondleidingen e.d. maken van dit werk een praktische gids.

De presentatie is onberispelijk: geglaaceerd papier van zeer goede kwaliteit, een rijke illustratie (50 foto's van de beste Belgische fotografen, 12 schetsen van Monique Martin) en een zorgvuldig door Stryckman ontworpen opmaak en omslag, geven aan het geheel een frisse en vrolijke kleur en maken het werk „het groene boek” van de Belgische natuurreservaten.

Het boek is verkrijgbaar door 100 Belg. Frs. te storten op P.C.R. nr. 505.81 van het Bestuur van Waters en Bossen, Volkswetenschappelijke vlugschriften, 1000 Brussel. Men wordt verzocht op de strook van de overschrijving of van het stortingsbiljet te vermelden: „De natuurreservaten van België”. Of wanneer men het franstalig wenst te ontvangen: „Les reserves naturelles de la Belgique”.

A. Noirfalise, J. Huble en W. Delvingt. „De natuurreservaten van België”. 1970. 144 bladz. 50 foto's en 12 tekeningen. Uitgave van het Bestuur van Waters en Bossen, Ministerie van Landbouw, Brussel. Prijs 100 Belg. Frs.

Avifauna van Walcheren

Enkele ornithologische inventarisaties van Walcheren door de N.J.N. (1957, 1959) en C.J.N. (1962) gingen vooraf aan het verschijnen van een nieuwe, goed uitgewerkte „Avifauna van Walcheren”. Het is goed van zo'n afgerond gebied de stand van de vogelbevolking vast te leggen zodat men van de huidige toestand een „basisbeeld” verkrijgt. Temeer daar gezien de opkomst en de ontsluiting van Zeeland als recreatie- en industrialisatiegebied er weinig reden is de toekomst voor de vogelwereld met optimisme tegemoet te zien. Ook de uitvoering van de Deltawerken in zuid-west Nederland zal een aanzienlijke verande-

ring teweeg brengen in de levensomstandigheden van plant en dier.

De auteurs houden zich aan de regels van de Commissie voor de Nederlandse Avifauna hetgeen voor de uniformiteit met andere inventarisaties vele voordelen biedt. Men kwam tot een soortenrijkdom van 267 soorten, waarbij over elke soort zoveel mogelijk gegevens worden vermeld. Daarbij maakte men gebruik van veel literatuur. Vooraf worden geografische en landschappelijke gesteldheid van Walcheren en landschapstypen in het kort besproken. Het kaartje van het eiland met daarop aangegeven de aangehaalde terreinen is bijzonder gemakkelijk, maar kan bij een nieuwe druk uitgebreid worden met de gemeentegrenzen en de vermelding daarvan. Wij leven nu eenmaal in een tijd van wijzigingen van gemeentegrenzen en waarnemingen kunnen het beste per gemeente vermeld worden. Een uitgebreide literatuurlijst sluit het boekje.

B. J. Smulders en A. Joosse: Avifauna van Walcheren. Met ill. van mevr. R. J. Smulders-de Smit. No. 82 in de reeks Wetensch. Mededelingen van de K.N.N.V. (1969). Prijs f 4,50. (f 4,— voor leden van K.N.N.V. en Vogelbescherming). Alleen bestelbaar bij het Bureau van de K.N.N.V. te Hoogwoud N.H., postgiro-rekeningnummer 130.28.

Een analyse van de achteruitgang van de roek in Nederland

De economische betekenis van de roek.

Dit doktoraal onderwerp werd opgezet naar aanleiding van de inventarisatie van de roek in de jaren 1967-1969 door H. R. Feijen onder auspiciën van het Contactorgaan voor Vogelstudie der KNNV en met medewerking van een groot aantal waarnemers.

Feijen onderzocht gegevens over het voedsel (binnen- en buitenlandse gegevens, systematisch overzicht der belangrijkste prooidieren, discussie over de methoden ter bepaling van het voedsel en discussie over nut en schade in verband met het voedsel).

Gegevens over de populatie-dynamica

van de roek en natuurlijke regulatiefactoren bij de roek, bestrijding van de roek door de mens in binnen- en buitenland, roekenkolonies in de periode 1967-1970, lijst van gemeenten en streken waar in 1967-1970 geen roeken broedden, lijst van niet meer bestaande kolonies, discussies over inventarisaties en achteruitgang van de roek, konklusies, vergelijking tussen houtduif en roek, literatuurlijst en vijf kaarten als bijlage t.w. roekenverspreiding in Nederland in 1924, 1936, 1944, 1970 en verdwenen kolonies. Feijen konkludeert: de roek is in Nederland de laatste 20 jaar met 80 à 85 % achteruitgegaan. Ten opzichte van 1967 bedroeg in 1970 de achteruitgang 25 % De achteruitgang is voor het grootste deel te wijten aan vervolgingen van de mens.

In verband met het voedsel van de roek rijst sterk de vraag of er doorslaggevende redenen voor bestrijding van de roek in Nederland bestaan of hebben bestaan. Het tegendeel van schadelijk zijn voor de landbouw is zeker niet onwaarschijnlijk. Er is praktisch geen enkele aanwijzing voor een biologisch verantwoorde bestrijding gevonden. Uit dit onderzoek konkludeert Feijen uiteindelijk dat de huidige positie van de roek in de Jachtwet volkomen onjuist is en deze zou zo spoedig mogelijk in de categorie beschermde vogels van de Vogelwet dienen te worden ondergebracht. J.T.

H. R. Feijen: Een analyse van de achteruitgang van de roek in Nederland. De economische betekenis van de roek. Gestencild verslag (108 pag.) van 3-maands doktoraal onderwerp bij het Rijksinstituut voor Natuurbeheer. Mei 1970.

Het voorkomen van de fuut in Nederland

Pasgeleden verscheen hierover een lijvig rapport (stencil van 152 pag.) van het Rijksinstituut voor Natuurbeheer te Zeist. Leys en de Wilde publiceren hierin hun gegevens van het onderzoek dat tussen 1966 en 1969 werd uitgevoerd onder auspiciën van het Contactorgaan voor Vogelstudie der KNNV in nauwe samen-

werking met bovengenoemd Rijksinstituut en de medewerking van circa 400 waarnemers.

Het werkelijke aantal broedparen tussen 1966 en 1969 wordt geschat op tenminste 3300 à 3700 broedparen. Zij kwamen op 100 broedparen per 1000 km². (d.i. de grootste aantallen broedparen in vergelijking met de omliggende landen). Op een aantal plaatsen kwamen zelfs broedkolonies voor met vaak 30 tot meer dan 100 nesten vlak bij elkaar.

Er wordt aandacht besteed aan het broedareaal van de fuut en het voorkomen in onze nabuurlanden. De broedbiotopen worden verdeeld in niet minder dan zestien verschillende soorten.

Achtereenvolgens worden behandeld de historische gegevens over het voorkomen van de fuut als broedvogel in ons land, verspreiding van de soort per provincie en vaststelling van het aantal broedparen in 1966 en 1967, broedpopulatiedichtheden, nestplaatskeuze, nestmateriaal, legselgrootte, eimaten, broedresultaten en eigewichten, seizoenconcentraties en resultaten van het ringonderzoek en als aanhangsel gegevens van over een onderzoek over het voorkomen van orgachloorverbindingen in de eieren van de fuut. Er is een tendens dat vanaf 1966 tot 1969 het gehalte in de eieren van de futen toeneemt. Een uitgebreide literatuurlijst sluit dit interessante rapport af.

J.T.

H. N. Leys en J. J. F. E. de Wilde: Het voorkomen van de fuut (*Podiceps cristatus* L.) in Nederland 1966/1967. Rapport Rijksinstituut voor Natuurbeheer te Zeist. Uitgave 1970.

Der Eichelhäher

Als bosbouwers en vernietigers van vele schadelijke insecten hebben de vlaamse gaaien hun plaats in de bosbevolking nodig. Dat zij niet alleen de doodgeverfde schadelijke vogels zijn, waarvoor men hen vaak houdt, kunnen we in dit aardige boekje lezen. Weliswaar worden zij veel vervolgd, maar zij passen zich goed aan. De schrijver heeft de vlaamse gaai lang en goed bestudeerd, waarbij ook veel materiaal in musea werd onderzocht. Ringterugvondsten verstrekken ons na-

dere gegevens over de trek. Het werk van András Keve is in alle opzichten zeer gedegen en pretentius. Een interessant boekje, dat ons veel belangrijke informatie over deze bosvogel verschaft.

Dr. András Keve: Der Eichelhäher. 128 bladz., 50 afb. en 11 tekstfiguren. Die Neue Brehm-Bücherei, no. 410 (1969). A. Ziemsen Verlag, Wittenberg Lutherstadt. Prijs D.M. 10,—.

Die Strandläufer Eurasiens

Dit boekje over de strandlopers van Dr. S. M. Uspenski (uit deze serie o.m. bekend door „Die Wildgänse Nordeurasiens”) werd uit het Russisch vertaald. Het behandelt de kleine strandloper, roodkeelstrandloper, langteenstrandloper. Temmincks strandloper, kleine grijze strandloper, bonte strandloper, krombekstrandloper, bonte strandloper, paarse strandloper, siberische gestreepte strandloper, gestreepte strandloper, drieteenstrandloper, grote kanoetstrandloper en de kanoetstrandloper. Van deze soorten wordt een beschrijving gegeven, met vermelding van maten, verbreiding, biotoop, broeddichtheid, levenswijze en gegevens over de rui. Bijzondere aandacht wordt er aan het voedsel en de diverse toendra typen besteed. Omdat de Russen in de gelegenheid zijn de broedgebieden van de strandlopers te onderzoeken krijgen wij van hen ook de beste informatie. Voor ons land, waar de strandlopersoorten ná de broedtijd veelvuldig te vinden zijn, een bijzonder aardig boekje om te bezitten.

J.T.

Dr. S. M. Uspenski: Die Strandläufer Eurasiens. 73 bladz., 29 afb., 7 tekstfiguren en 9 verbreidingskaartjes. Die Neue Brehm-Bücherei, nr. 420 (1969). A. Ziemsen Verlag, Wittenberg Lutherstadt. Prijs D.M. 6,40.

Raben- und Nebelkrähe

De zwarte en de bonte kraai zijn als geographische rassen één soort. Van deze vogels weten wij eigenlijk op vele punten nog minder dan van een aantal zeldzamer voorkomende soorten. In tegenstelling tot de roek broeden beide onder-

soorten niet in kolonies. Ondanks verontrusting en vervolging blijken ze zeer trouw aan hun eigen gebied te zijn. De voor het leven verbonden paren zijn uiterst voorzichtig en schuw, vooral tijdens de broedtijd. Zij behoren dan ook tot de hoogst ontwikkelde vogelsoorten. De bonte kraai gaat bij ons verontrustend snel achteruit, maar over enige oorzaak of zelfs maar het vaststellen van deze belangrijke achteruitgang van de bonte kraai in het overwinteringsgebied wordt in dit boekje niet gerept. Zou deze achteruitgang in het broedgebied nog minder opvallen?

Vele nieuwe gezichtspunten worden in dit boekje over de kraaien naar voren gehaald.

Manfred Melde: Raben- und Nebelkrähe. 110 bladz., 30 afb. en 14 tekstfiguren. Die Neue Brehm-Bücherei, no. 414 (1969), A. Ziemsen Verlag Wittenberg Lutherstadt. Prijs D.M. 8,20.

Vogelfang und Vogelberingung

Met het vierde is tevens het laatste deelje verschenen van een door Hans Bub (Vogelwarte Helgoland) samengestelde serie, bedoeld voor allen die op de een of andere wijze geïnteresseerd zijn in het wetenschappelijk vogelringonderzoek.

Met medewerking van talrijke auteurs uit geheel Europa en daarbuiten, heeft Hans Bub een uniek boek tot stand gebracht dat niet alleen belangrijk is omdat er niets anders op dit terrein te koop is, maar vooral ook door de grote deskundigheid waarmee het is geschreven en door het grote aantal goede illustraties dat er in is afgebeeld.

In dit vierde deel is een belangrijk aantal pagina's (100) gewijd aan de verschillende systemen en technieken van slagnetten. We vinden hier onder meer een beschrijving van de in Duitsland (Westfalen) gebruikte slagnetten voor lijsters, spreuwen en vinken, de nederlandse vinkenbaan, belgische slagnetten, met inbegrip van het haagnet en het tentnet. Italiaanse slagnetten, slagnetten speciaal voor verschillende soorten zoals het wilsternet, het net voor Kieviten, voor kraaien enz. Verder wordt vrij veel aandacht besteed aan de diverse systemen

van afschietbare netten (raket- en kanonnetten). Een belangrijke bijdrage hierin is geleverd in de vorm van het hoofdstuk „Das holländische Kanonennetz" van de hand van 2 medewerkers van het Vogeltrekstation te Arnhem. Zonder iets af te willen doen aan de deskundigheid waarmee dit artikel is geschreven, vind ik het buitengewoon jammer dat het niet van de hand is van Peter Scott, de man die deze vangmethode voor het in werkelijk grote aantallen vangen van alle soorten vogels die in concentraties in een veld bijeen zitten — heeft ontwikkeld tot wat het nu is. Peter Scott moet enorme sommen hebben geïnvesteerd in de ontwikkeling van dit systeem en het is dan wel wat sneu dat andere vogels hier nu met zijn veren pronken. Voor de goede orde zij hierbij tevens vermeld dat de door Speek en De Zwart beschreven opbergruimte voor gevangen vogels eveneens is ontwikkeld door Peter Scott (zie „Birdringing" van Lockley en Russell 1953 pp 75-76).

Het belang van andere vangmethoden is sedert het in zwang komen van het invliegnet misschien wat op de achtergrond geraakt. Het belang van het slagnet is daar echter niet minder van geworden, het blijft een methode waarmee tal van vogelsoorten in grote aantallen kunnen worden gevangen.

Het is niet moeilijk om in een boek met zoveel detailgegevens (kleine) onvolkomenheden te vinden, het behoort tot de taak van de recensent om deze te signaleren.

Op pagina 49 staat vermeld dat er geen lokfluit voor de ortolaan zou zijn, welnu, die is er wel en bestaat uit een dubbel fluitje waarvan de uiteinden in één mondstukje bijeen komen, het is hier en daar in Italië te koop. Op pagina 47 staat vermeld dat een Belgische firma verschillende soorten lokfluiten verkoopt, voor de goede orde zij hierbij vermeld dat deze fluiten afkomstig zijn uit Frankrijk waar zij in Saint-Etienne worden vervaardigd door de firma Manufrance.

De beschrijving van de leeuwerikenspiegel (pp. 112-113) schijnt voor de weinige duitse auteurs die getracht hebben dit fenomeen te beschrijven, de nodige moeilijkheden op te leveren. Zowel de beschrijving als de afbeelding zijn onvol-

ledig. Dat is jammer en ook niet nodig, want in Frankrijk zijn in de loop der jaren wel zo'n 20 boekjes alleen over de jacht/vangst van de leeuwerik met de spiegel verschenen, waarin tal van uitstekende beschrijvingen en afbeeldingen van de diverse typen leeuwerikenspiegels voorkomen. Degenen die hierover meer wil weten mag ik aanraden om er eens op na te slaan: André Simon „La chasse a l'alouette" Paris, 1913 of Néré Quépat *Le chasseur d'alouettes*" Paris, omstreeks 1900.

Buiten het hoofdstuk „Slagnetten", heeft Bub nog ca. 100 pagina's besteed aan verschillende onderwerpen die betrekking hebben op de diverse aspecten van het wetenschappelijk vogelringonderzoek, waarvan ik noem: beginselen van het wetenschappelijk vogelringonderzoek, de ringcentrales, de ring en het omleggen ervan, het uitwerken van de ringgegevens, het gericht ringen en kenmerken ter bepaling van leeftijd en geslacht.

Al deze hoofdstukken zijn door Bub met een zeer grote deskundigheid geschreven. Terecht neemt hij op pp. 112 en 113 stelling tegen het afnemen van ringen bij hervangsten, tenzij dit door bijvoorbeeld verregaande slijtage van de ring noodzakelijk is. Het is nu eenmaal zo dat het omleggen van een ring makkelijker is dan het verwijderen ervan. Dit geldt thans meer dan ooit door het gebruik van harde aluminium legeringen en van monel*. Daarbij zijn er nog tal van principiële bezwaren tegen het afnemen van ringen bij hervangsten. Het ware dan ook te wensen dat de leiding van het Vogel-trekstation Arnhem zijn instructie voor ringers op dit punt zou herzien. Ook pleit hij voor het reglementeren van het gebruik van kleurringen, een zaak waar al heel wat over is gezegd en geschreven. Het enige wat ik eigenlijk in deze serie mis, zijn raadgevingen voor het ringen van nestjongen, een onderwerp dat in practisch alle publicaties over het vogelonderzoek tot nu toe ontbreekt. Dat is jammer en ook eigenlijk niet nodig want in 1952 verscheen er onder de titel „Ber- ringen nichtflügger Vögel" een goede brochure van de Vogelwarte Helgoland. Als Bub kans ziet om deze gegevens bij de herdruk van het 4e deeltje als een nieuw hoofdstuk in te voegen dan is er

werkelijk niets steekhoudends meer op deze voortreffelijke serie aan te merken.

• H. F. Arentsen, *de Boelelaan 545, Amsterdam-Buitenveldert*.

Hans Bub: *Vogelfang und Vogelberingung*. Deel 4, 207 bladz., 109 afb. Die Neue Brehm-Bücherei, nr. 409 (1969). A. Ziemsen Verlag, Wittenberg Luthorstadt. Prijs D.M. 15,20.

(Zie ook jrg. 16, nr. 6-dec. '68, pag. 664-665).

* monel = door de firma Monel Weir uitgevonden legering van 60 delen nikkel, 39 koper en 1 ijzer.

De zuidelijke Vechtplassen

(flora en fauna)

Deze RIVON-verhandeling werd uitgegeven door de „Stichting voor de Vecht en het oostelijk en westelijk plassegebied" bevat 7 uitslagen en onderzoeken in de zuidelijke Vechtplassen van verschillende onderzoekers.

Gegevens over verlanding, vegetatietypen, de otter in 1962-63, copepoden en cladoceren, hydrobiologische toestand in 1957-'58, voorkomen van desmidiaceae en de vogels van de Molenpolder, Westbroekse Zodde en Maarsseveense plassen in 1969. Het ornithologische artikel (pag. 197-205) is van de hand van R. Rense. Het gebied herbergt de soorten die wij in dergelijk biotoop kunnen verwachten. Blijkbaar zijn alle beschikbare gegevens niet vermeld, maar wordt er slechts een globaal overzicht gegeven. De prachtige uitgave, band en omslag zullen mede een niet onaanzienlijke bijdrage leveren tot de gewenste aandacht op dit gebied. Verschillende hoofdstukken, zijn vrijwel ongewijzigde scripties die de auteurs maakten voor hun doctoraal examen biologie.

Behalve het originele idee aan de binnenzijde van de omslag een „nieuwe" kaart van Mynden en de Loosdrecht anno 1734 af te drukken werden enkele losse overzichtkaartjes bijgesloten.

J.T.

F. Creutzberg, P. Leentvaar, R. Rense, C. T. B. Rikkert de Koe, H. A. de Vries,

K. W. R. Zwart, eindred. P. Leentvaar „De zuidelijke Vechtplassen, flora en fauna”. Rivon-Verhandeling nr. 7 uitg. Stichting voor de Vecht en het oostelijk en westelijk plassengebied”. (1969). Geill. met 19 foto's, 157 fig., grafieken en tabellen, 205 pag.

De vogels van de Haarlemmermeerpolder

Een welkome aanvulling bij de reeds verschenen avifauna's is de pas verschenen avifauna van de Haarlemmermeerpolder over de jaren 1966 t/m 1969, samengesteld door P. H. Blekendaal met medewerking van H. J. Bos, L. Buurma, J. Reynders en J. H. L. Vermaas. Totaal werden er in die jaren 155 soorten waargenomen waarvan 67 broedvogels. Ook hier wordt het gebruik van insecticide en onkruidbespuiting als schadelijk voor de vogels gesignaleerd.

De avifauna van Nederland werd ook hier als leidraad gebruikt. Opmerkelijk is de waarneming van ca 250 patrijzen in koppelverband op 19 februari 1969. Ter illustratie dienen twee kaartjes. De polder is in 1852 drooggevallen en heeft een oppervlakte van ca. 18.500 ha. Het grootste deel ervan is cultuurland waarvan ruim 83 % voor akkerbouw en ruim 11 % voor grasland wordt gebruikt. De polder ligt 4 tot 4,75 m onder de zeespiegel en is verdeeld in vier afdelingen.

J.T.

P. H. Blekendaal „De Vogels van de Haarlemmermeerpolder”, 40 pag. 3 ill.,

z.j. f 3,—. Te bestellen door overmaking van f 3,— + f 0,40 porto op de Algemene Bank Nederland Schiphol (postrekening 602785) t.g.v. 54.56.47800 of op de girorekening van de Gemeente Amsterdam B 4476 t.n.v. P. H. Blekendaal, Grasrijk 31¹, Amsterdam-1018.

Spreeuw voert jonge zanglijster

Vanmiddag werd mijn aandacht getrokken naar twee spreeuwen die ijverig een jonge zanglijster aan het voeren waren. Ik kon het gebeuren rustig bekijken daar het zich slechts op ongeveer vier meter afstand van mij afspeelde. Komt dit vaker voor?

- P. D. Andeweg, Rembrandtlaan 7 B, Soest

Verslag over het jaar 1969 van de stichting natuurmonument de Beer

Dit verslag van 23 pag. met prachtige foto's geeft informatie over flora en vogelbevolking (o.a. de broedvogels in 1968 en 1969) van haar gebieden Rozenburg, de Kwade Hoek, Scheelhoek, het Veerse Meer (Middelplaten en Goudplaat), de Hompelvoet, de Punt en de Ventjagersplaat. Voor vogelliefhebbers die zich voor deze terreinen interesseren zouden wij willen verwijzen naar het secretariaat van deze stichting: Bachmanstraat 13 te 's Gravenhage.